

BLAUWE PLEKKEN

Anke de Vries

Blauwe plekken

Lemniscaat Rotterdam

Blauwe plekken werd bekroond
door de Nederlandse Kinderjury 1993

Meer lezen? www.lemniscaat.nl

Twintigste druk, 2004
Omslagontwerp: Bas Sebus, www.bassebus.nl
© Lemniscaat b.v. Rotterdam 1992, 2004
ISBN 90 5637 625 X

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk en bindwerk: Koninklijke Wöhrmann, Zutphen

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux, waardoor onnodig milieuverontreinigend transport is vermeden.

Het was weer zover. Judith hoorde het aan de manier waarop de voordeur werd dichtgeslagen; aan de stappen op de trap.

Haar adem stokte en haar blik vloog de kamer rond. Was alles in orde? Niets wat opviel? Dat was het belangrijkste. Niets mocht opvallen; zijzelf het allerminst.

Haar broertje Dennis stapelde een blokkentoren. Hij was zo verdiept in zijn spel dat hij de stappen niet eens hoorde. Of kwam het door de muziek... De radio!

Judith veerde overeind en draaide zenuwachtig het knopje van de transistor om.

Te laat! Haar moeder stond al in de deuropening, haar jas nog aan.

‘Mamma, mamma!’ Dennis liet zijn blokken meteen in de steek en holde met uitgestrekte armen op haar af.

Het gezicht van haar moeder veranderde; dat gebeurde altijd als ze naar Dennis keek. Ze tilde hem op en begon hem te knuffelen.

‘Dat is nog eens een hartelijk welkom,’ zei ze.

Dennis knelde zijn armen om haar hals en plakte zoenen op haar wangen.

‘Dag mamma,’ mompelde Judith. Ze bleef toekijken, de armen slap langs haar lichaam. Ze zag hoe Dennis de kammetjes uit haar moeders haar trok en die in zijn eigen donkere krullen stak.

‘Ikke mooi,’ lachte hij.

‘Gek jochie, geef die kammetjes terug.’

Maar Dennis wurmde zich los en holde naar de keuken.

‘Ikke mamma’s kammetjes,’ gilte hij uitgelaten.

Het haar viel nu in sluike strengen langs haar moeders

gezicht; blond, net als dat van Judith. Ze liep naar de ladekast en zocht naar een elastiekje om het samen te binden. ‘Wat sta je daar te kijken? Heb je niks beters te doen?’ snauwde ze in Judiths richting.

Judith schoof vlug weer aan tafel. Stom om niet eerder te gaan zitten. Ze boog zich over haar schrift om verder te schrijven aan het opstel dat morgen klaar moest zijn. ‘Een middag vrij’ had ze als onderwerp gekozen. Ze had al een half kantje vol, maar ineens was haar hoofd helemaal leeg en kon ze niets meer bedenken.

Haar moeder trok ongeduldig haar jas uit en mikte hem op een stoel. Moest zij eens proberen!

‘Je dacht zeker dat ik achterlijk was, hè? Dat ik niet doorhad dat de radio aanstond.’

Judiths hart begon te bonken. Ze had gehoopt dat haar moeder het niet gemerkt had. Wat moest ze doen? Zwijgen of iets zeggen? Alle twee zou fout zijn, wist ze van tevoren. Dennis had aan het knopje van de transistor zitten draaien en toen hoorden ze zo’n vrolijk liedje dat ze hem niet onmiddellijk had uitgezet. Daarna was ze aan het opstel begonnen en de radio vergeten.

‘Geef antwoord!’

‘Dennis...’ hakkelde Judith, ‘Dennis draaide aan het knopje en...’

‘Weet je wat zo achterbaks van jou is,’ sneed de stem van haar moeder, ‘dat je zo’n klein jochie altijd de schuld geeft. Je weet dat ik niet wil dat de radio aanstaat. Dan krijgen we last met de bureu.’

‘Hij stond niet hard, hoor. Echt niet.’

‘Je gaat toch niet tegenspreken, hè?’ Haar moeder kwam op haar af. Judith dook automatisch in elkaar en bedekte haar hoofd met haar armen, maar er gebeurde niks. Ongerust wachtte ze af.

‘Altijd dat stiekeme gedoe van jou,’ siste haar moeder, ‘die eeuwige achterbaksheid, daar word ik kotsmisselijk van.’

Ze verdween naar de keuken; het leek wel een vlucht. Judith hoorde de kraan lopen. Ze wist dat haar moeder water over haar polsen liet lopen en haar gezicht natmaakte.

Dennis dribbelde de kamer weer in. ‘Spelen, spelen...’ dwong hij en trok aan Judiths trui.

Met trage bewegingen stond ze op. Gek, haar armen en benen werden altijd van lood als mamma zo’n bui had. Hoe lang zou het deze keer duren? Het onzekere afwachten was soms nog het ergste.

Toch verliep het deze keer anders: haar moeder bleef in de keuken. Ze had de transistor meegenomen en luisterde naar het nieuws. Niet lang; al snel schakelde ze over op een andere zender. Muziek deze keer, luide muziek; de radio stond veel harder dan vanmiddag.

Judith klapte haar schrift dicht; haar opstel zou ze na het eten wel afmaken. Nu lukte het toch niet. Eerst het speelgoed van Dennis opruimen en hem in bad doen.

Ze raapte alles van de vloer en stopte het in de speelgoeddoos. Dennis was gelukkig niet lastig. Hij probeerde zelfs mee te helpen.

Daarna nam Judith hem mee naar de douchecel, pakte de teil en vulde die met water. Dennis haalde zijn eend om hem te laten zwemmen en begon zich uit te kleden. Zijn mollige vingertjes peuterden aan de knoepjes van zijn blouse. Te moeilijk. Dan de schoenen maar, dat ging wel. Terwijl Judith zich even omdraaide gooide hij een schoen in de teil.

‘Schoen ook zwemmen,’ brabbelde hij triomfantelijk.

‘O, Dennis, wat doe je nou!’ riep Judith en viste het kletsnatte schoentje uit het water.

‘Schoen is ook eendje,’ zei Dennis.

Hij keek haar zo stralend aan dat Judith erom moest lachen. Soms kon je echt niet boos op hem worden.

Opeens zag Judith haar moeder in de deuropening staan. Ze had haar niet horen aankomen doordat de kraan liep. Het drui-
pende schoentje kon ze niet verbergen: haar moeder had het al
gezien. Woedend graaide ze de schoen uit haar handen.

‘Dat doe je expres, om mij te pesten. Z’n nieuwe schoenen
nog wel!’ Ze trok Judith uit de douchecel en rammelde haar
door elkaar.

‘Nee, mamma...’ Judiths stem was klein en wanhopig. ‘Echt
niet.’

De slag op haar wang kwam hard aan. Dan een droge pets
op de andere kant. Judith probeerde de volgende slagen te ont-
wijken.

‘Niet doen, mamma,’ smeekte ze, ‘niet doen...’

Haar moeder rukte woest aan haar haar. Ze moest niet gil-
len, zeker niet gillen. Dan zou haar moeder nog driftiger wor-
den.

‘Gemene treiterkop!’ Het regende nu slagen en stompen.
Judith voelde iets lauws langs haar lippen lopen. Haar hoofd
knikte heen en weer.

Ze opende haar mond om te gillen, maar er kwam geen
geluid. Haar schreeuwen werd gesmoord door ijzeren vingers
die haar keel dichtknepen. Ze stikte, stikte en was alleen maar
in staat vreemde gorgelgeluidjes te maken.

‘Mamma, mamma...’ Een ijl stemmetje dat van ver leek te
komen. De vingers lieten los, Judith smakte tegen de grond,
waar ze kokhalzend bleef liggen.

In een waas zag ze haar moeder staan, groot en dreigend, ze
leek tot aan het plafond te reiken.

Daar was Dennis, met ogen vol schrik.

‘Mamma boos?’ Zijn lip trilde.

Er vertrok iets in het gezicht van Judiths moeder. Ze bukte zich en knelde hem wanhopig in haar armen. Dennis schopte wild met zijn benen.

Ze liet hem onverwacht los en verdween naar de keuken.

Judith krabbelde overeind en wankelde naar de douchecel. Haar handen trilden toen ze met een washandje het bloed afveegde dat uit haar neus druppelde. Als haar neus maar niet te veel opzwol. Dan zou ze weer een paar dagen thuis moeten blijven. Ze probeerde met koud water het bloed te stelpen. Haar keel deed pijn toen ze haar hoofd achterover hield.

‘Judith au?’ vroeg Dennis schuw.

‘Nee... nee.’

Haar stem klonk vreemd hees, als van een ander. Maar ik lijk ook een ander, schoot het door haar heen toen ze naar haar gezicht in de spiegel keek.

Traag kleepte ze Dennis uit en stopte hem in bad. Hij zat heel stil en liet zich gewillig wassen. Hij speelde zelfs niet met zijn eend.

‘Judith isse lief,’ zei hij ernstig.

Judith lachte door haar tranen heen. Het was een rare, scheve grijns.

‘Judith isse lief,’ herhaalde Dennis. Hij sloeg zijn natte armpjes om haar hals en gaf een zoen op haar neus. Ze kon een kreet van pijn nog maar net onderdrukken.

Judith luisterde naar de regen die neersijpelde op de dakpannen. Het eentonige geruis stelde haar enigszins gerust. Ze rilde. Het was koud en vochtig op haar zolderkamer. Alleen haar wangen gloeiden, alsof ze koorts had.

Haar vingers gleden over haar gezicht. Haar neus viel mee; met een beetje geluk zou daar morgen niets meer van te zien zijn. Maar de striemen in haar hals verdwenen niet zo snel.

En morgen hadden ze gym... Moest ze weer een smoes verzinnen, net als de vorige keer, toen ze zoveel blauwe plekken had. Gelukkig zat ze nog niet lang op deze school. Het zou misschien niet opvallen. Maar ze vond het vervelend om tegen de meester te liegen, hij was net zo aardig.

Ineens dacht Judith aan het opstel dat nog niet af was. Ook dat nog! En het schrift lag beneden.

Judith draaide zich om. Ze was opgelucht dat ze in bed lag. De maaltijd was in stilte verlopen. Alleen Dennis brabbelde zo nu en dan in zijn eigen taaltje en keek zijn moeder onderzoekend aan; ook hij voelde de verstikkende sfeer.

Ze had nauwelijks een hap naar binnen kunnen krijgen, maar durfde ook niet te weigeren uit angst voor een nieuwe uitbarsting.

Na het eten had ze Dennis naar bed gebracht en daarna had ze snel haar eigen kamer opgezocht.

Doodstil was ze blijven liggen toen haar moeder later op de avond bovenkwam. De deur ging zacht open; voetstappen in haar kamer, die stilhielden bij haar bed. Een stem die fluisterde: 'Slaap je?'

Judith hield haar ogen dicht en deed of ze sliep. Dat was heel moeilijk als je hart zo tekeeringing.

Dan de opluchting toen de voetstappen eindelijk weer naar de deur gingen.

Judith begreep nooit waarom mamma in haar kamer kwam als ze haar zo had afgeranseld. Om te kijken of ze dood was misschien? Als ze merkte dat ze nog ademde ging ze weer weg.

Ook snapte ze niet waarom mamma alleen háár sloeg en Dennis niet. Ze probeerde echt haar best te doen en haar moeder te helpen, maar het was nooit goed. En dikwijls was ze zo gespannen dat het juist fout ging. Dan zei mamma dat ze het met opzet deed, om haar te pesten, alsof ze het al niet moeilijk genoeg had.

Judith kon haar moeders relaas wel opdreunen: Dat het niet meeviel om voor twee kinderen te zorgen in je eentje. Overal stond ze alleen voor. Haar eerste man was een niksnut. Blij dat ze van hem af was, want ze werd doodziek van die vent, maar hij had haar wel mooi met een kind opgescheept. Toen oom Ben, de vader van Dennis. Mooie praatjes, dat wel, maar helpen, ho maar. Ja, af en toe wat geld toeschuiven voor Dennis, maar nooit genoeg, want hij woonde alweer samen met iemand anders, die alles inpikte. Die vrouw is slimmer dan ik, lachte mamma dan schamper, ik ben altijd zo stom om over me heen te laten lopen...

Judith had haar vader nooit gezien, zelfs niet op een foto. Mamma had alle foto's verscheurd, alsof ze wilde vergeten dat hij bestond. Raar eigenlijk, dacht Judith vaak, ik weet niet eens of ik op hem lijk. Ze durfde het ook niet te vragen. Wel had mamma nog foto's van oom Ben. Die was best aardig, alleen jammer dat hij en mamma de laatste tijd zoveel ruzie hadden. Hij was een keer voor haar opgekomen toen mamma haar geslagen had. Dat was jaren geleden, toen Dennis er nog niet was.

Ze hadden hem niet horen binnenkomen. Mamma mepte

erop los. Toen had oom Ben haar vastgegrepen en geschreeuwd: ‘Wat mankeert jou? Je slaat dat kind nog es dood!’

‘Bemoei je met je eigen zaken,’ had mamma gegild en toen kregen ze ruzie over haar, heel erg zelfs.

‘Je bent niet goed snik, jij,’ had oom Ben geschreeuwd. ‘Je bent hartstikke gestoord. Altijd zit je op dat kind te hakken en ze doet niks.’

‘Hoe weet jij nou dat ze niks doet? Jij bent altijd de hort op!’

‘Alsof het hier zo gezellig is! Je zit altijd te klagen en te zeuren. Nooit deugt er iets.’

Judith was de kamer uit gevluht en later was oom Ben bij haar gekomen en had gezegd: ‘Wij gaan morgen met z’n tweetjes op stap. Mamma is gewoon wat over haar toeren en moet es een dagje rust hebben.’

Ze hadden een bezoek gebracht aan de dierentuin. Dat uitstapje zou ze nooit vergeten. Oom Ben kocht pinda’s voor de apen en ze mocht net zolang bij de giraffen blijven als ze wilde, want die vond ze het mooist. Vooral hun ogen, die je zacht en vriendelijk aankeken. En toen ze jarig werd had oom Ben een platenboek met giraffen gekocht. Daar bladerde ze nog dikwijls in.

Ook had oom Ben die middag gevraagd of mamma haar wel vaker sloeg. Dat was heel moeilijk geweest. Als ze ja zou zeggen kregen mamma en oom Ben vast weer ruzie. Dus had ze nee gezegd.

‘Hoe kwam je dan laatst aan die blauwe plekken op je benen?’ Ze had haar wangen voelen branden en gemompeld dat ze gevallen was.

En toen had oom Ben haar ineens opgetild en geknuffeld waar iedereen bij was. Ze vond het vervelend en fijn tegelijk.

‘Mamma is heel lief,’ had ze gezegd. ‘Jij vindt mamma toch ook lief?’

‘Meestal wel, maar af en toe kan ik haar wel aan de krokodillen voeren.’

Ze stonden op dat moment bij de krokodillen, die hen met hun bolle ogen stil beloerden. Judith had bibberig gelachen. Stel je voor dat je je moeder aan de krokodillen voerde...

Toch was oom Ben weggegaan, zomaar op een donderdagsavond. Er was niet eens ruzie.

Mamma was eerst erg ongerust geweest en daarna woedend. In de dagen die volgden had Judith niets goed kunnen doen en had ze er erger van langs gekregen dan ooit. Op een avond sloeg mamma haar zo hard dat ze met haar hoofd tegen een kast viel.

Wat er daarna was gebeurd kon ze zich niet meer herinneren; alleen dat ze op de bank lag. Mamma probeerde zenuwachtig het bloed te stelpen van een wond aan haar hoofd en vroeg hoe ze zich voelde. Judith wilde zeggen dat het goed ging, maar het ging niet goed, want ze werd misselijk en moest overgeven. Ze kon ook geen licht verdragen, dat deed pijn aan haar ogen.

Er was een dokter gekomen; een andere dan de vorige. Mamma had steeds weer een andere dokter, ze vond niemand goed genoeg.

Van tevoren hadden ze afgesproken wat ze tegen de dokter zouden zeggen: dat ze van de trap was gevallen.

‘Trap?’ had ze vaag gemompeld. Ze woonden toen nog in een flat, daar was geen trap, maar een lift.

‘De trap bij je tante.’

‘Welke tante?’

‘Tante Lies.’

Maar tante Lies woont in Canada, dacht ze.

De dokter was gekomen en haar moeder voerde het woord. Versuft liet ze de woordenstroom langs zich heen glijden; het klonk allemaal net of het echt was.

Zij, Judith, was van de trap gevallen, zo’n gemene steile trap.

En toen was ze ook nog met haar hoofd tegen een kast aan gekomen die beneden in de gang stond.

Haar moeder volgde bezorgd het onderzoek.

‘Toch niets ernstigs, hè dokter? Ja, ze heeft wel overgegeven en ze klaagt nog steeds over misselijkheid. Een hersenschudding, zegt u? Och, dat arme kind...’

Ze streeelde Judith over haar hoofd. Zag ze het goed of verbeelde ze het zich? In mamma’s ogen glinsterden tranen. De dokter vroeg waarom ze hun eigen huisarts niet hadden ingeschakeld. Mamma had overal een antwoord op. Ze waren net verhuisd, vandaar. Dat was een leugen.

‘Je zult je een poosje rustig moeten houden, meisje,’ zei de dokter, ‘Je hebt een lelijke smak gemaakt.’ Hij onderzocht de wond op haar hoofd.

‘Dat geneest wel weer, je moeder heeft het goed schoongemaakt. In het vervolg wel wat voorzichtiger met trappen, hè,’ zei hij vriendelijk, terwijl hij even in haar hand kneep.

‘Ja dokter,’ fluisterde ze.

Haar moeder was daarna erg lief geweest. Ze was zelfs een paar dagen thuis gebleven van haar werk. Op een middag, toen ze een appel zat te schillen, was Judith zomaar gaan huilen.

‘Wat is er nou weer?’ viel haar moeder uit.

Judith wilde zeggen dat ze haar lief vond, heel lief, maar ze bracht het niet verder dan een onverstaanbaar gestamel. ‘Het is ook nooit goed,’ snauwde haar moeder. Ze smiet de halfgeschilde appel op de grond en smakte de deur achter zich dicht.

Vanaf dat moment was het weer mis.

‘Je stelt je aan,’ smaalde ze. ‘Je kunt best opstaan. Ik ben echt niet van plan om al mijn vakantiedagen aan jou op te offeren.’

Haar moeder stuurde ook iedereen weg. Een paar kinderen uit haar klas wilden haar opzoeken, maar ze liet ze niet binnen.

‘Het is te vermoeiend voor Judith,’ zei ze. Zelfs de juf kreeg geen kans en toen ze voor de tweede keer opbelde zei haar moeder: ‘Och, het is de moeite niet meer. Judith komt gauw weer op school.’

Judith deed alles om haar moeder tevreden te stellen. Ze kwam uit bed, hoewel ze zich nog draaierig voelde en hoofdpijn had; een dof geklop boven haar ogen, dat sinds die tijd regelmatig terugkwam.

Judith vergeleek die aanvallen van hoofdpijn met de ‘buien’ van haar moeder: ze waren even onvoorspelbaar. Heel plotse-ling kwam de pijn opzetten. Haar hals werd stijf en het licht werd hinderlijk. De pijn putte haar uit; het kostte haar alle inspanning om op school haar aandacht bij de lessen te houden. De woorden drongen soms nauwelijks meer tot haar door.

Toch was die hoofdpijn vaak een goed excuus om niet mee te doen met gym of met schoolzwemmen. Op die manier kon ze de blauwe plekken of de striemen op haar rug en armen verbergen.

Judith draaide zich weer om en begon opnieuw te piekeren over haar opstel. Zou ze naar beneden gaan om het schrift te halen? Dan kon ze in bed het opstel nog afmaken. Besluiteloos bleef ze een poosje rechtop zitten. Als ze heel zacht de trap afliep, kon ze aan het streepje licht onder de zitkamerdeur zien of haar moeder nog op was.

Judith gleed geruisloos uit bed. Op haar tenen sloop ze naar de gang. Er heerste een doodse stilte in huis, alleen de geluiden van de straat waren vaag te horen: het optrekken van een auto, iemand die iets onverstaanbaars riep.

Nu de trap. Ze wist precies welke tree kraakte; die sloeg ze over. Met ingehouden adem tuurde ze naar de deur. Geen lichtkiertje: haar moeder was dus naar bed gegaan.

Even nog bleef ze aarzelend wachten. Haar hand reikte al naar de deurknop, maar trok zich ineens terug. Achter de deur klonk onderdrukt gesnik.

Judith bleef roerloos staan. Het was haar moeder die huilde; het klonk verlaten en hulpeloos.

Ze vergat waarvoor ze was gekomen en pas toen ze wat gestommel hoorde draaide ze zich vlug om en sloop weer naar boven.

Rillend kroop ze onder haar dekbed. Haar moeder huilde vast om haar, omdat zij haar altijd verdriet deed, al begreep ze niet waarom. Was ze maar zoals Dennis, dacht ze soms jaloers, die maakte haar moeder nooit woedend.

Judith luisterde naar het eentonige gedruis van de regen op het dak. Eigenlijk zou ze een emmer moeten zetten op de plaats waar het altijd ging lekken.

Eigenlijk zou ze... ja, ze moest...

Judith zakte weg in een droomloze slaap.

Waardoor ze enkele uren later wakker schrok wist ze niet. Om haar heen was het donker en stil, buiten regende het niet meer.

Ze keek op de wekker: kwart voor vijf.

Judith dook diep weg onder de dekens. Wat was dat? Nat! Had het geregend op haar bed? Terwijl ze rechtop ging zitten drong de waarheid langzaam tot haar door. Ze had in bed geplast.

Ze tilde het dekbed op; een zurige lucht walmde haar tegemoet. Haar pyjamabroek was drijfnat.

Haastig knipte ze het lampje naast haar bed aan. Ze voelde de tranen opkomen toen ze de grote, donkere plek op het laken zag.

Dit mocht haar moeder niet ontdekken, anders zwaaide er wat.

Rillend stroopte ze haar pyjamabroek naar beneden. Daarna bekeek ze het dekbed. Dat had gelukkig maar een klein nat plekje, maar het onderlaken en de matras waren er veel erger aan toe. Judith trok het laken eraf. De grote donkere plek op de matras grijnsde haar toe. Als ze hem eens omdraaide? Nee, nu niet. Haar kamer was net boven die van haar moeder en Dennis. Als ze lawaai maakte werd mamma wakker.

Ze zou op de grond gaan slapen, dan kon de matras drogen. Judith spreidde het dekbed voorzichtig uit en wikkelde zich erin. Wel hard en koud, maar dat was niet het ergste. Hoe moest ze dit verbergen voor haar moeder?

Ze zou de matras omdraaien en het laken en haar pyjama morgen wassen bij de wasserette om de hoek. De wasmachine durfde ze niet te gebruiken, daar mocht ze niet aankomen. Mamma schakelde hem altijd in en zij moest de was eruit halen en ophangen.

Judith keek naar het wekkertje. Kwart over vijf. Het zou nog een tijd duren voor het licht was.

Toen ze wakker werd begreep ze eerst niet waarom ze op de grond lag. Eén blik op de matras en alles kwam haarscherp terug. Haastig stond ze op en wierp een blik naar buiten. Het werd mooi weer. Judith zuchtte. Nu zou de coltrui die ze wilde aantrekken om de striemen te verbergen, behoorlijk opvallen.

Beneden hoorde ze Dennis' dribbelpasjes al, en mamma's stem.

Vlug draaide Judith de matras om. Daarover spreidde ze zorgvuldig haar dekbed. Zo leek alles weer normaal. Het onderlaken en haar pyjamabroek verstopte ze in de kast. Het liefst had ze een douche genomen, maar dan zouden er zeker vragen komen omdat ze zich 's avonds altijd waste. Haar hals deed nog steeds pijn, vooral als ze haar hoofd draaide. Er was geen spie-

gel in haar kamer, maar ze kon zich wel voorstellen hoe de striemen eruitzagen.

Snel schoot ze haar spijkerbroek aan en zocht de coltrui op. Ze hoopte dat Diana, die naast haar zat, er geen opmerkingen over zou maken.

Judith haalde opgelucht adem. Haar moeder merkte niets ongevoons. Ze had trouwens al haar aandacht nodig voor Dennis, die ze aanspoorde om vlugger te eten. Zijn getreuzel 's morgens deed haar zelden opvliegen; haar moeder hield er rekening mee en stond een halfuur eerder op.

Heimelijk bespiedde Judith haar moeders gezicht; het toonde geen enkel spoor van verdriet. Wie weet had ze het zich verbeeld dat ze gisteravond huilde. Ze had haar gewone ochtendgezicht: haastige blik op de klok, bezorgde rimpel voor Dennis en geen oog voor haar.

Ik besta eigenlijk niet echt voor mamma, dacht Judith. Als zij de aandacht van haar moeder probeerde te trekken werd ze afgesnauwd.

‘Stel je niet aan,’ was het dan, of: ‘Heb je niks beters te doen?’

‘Wil je... wil je een briefje schrijven?’ vroeg Judith zacht. ‘We hebben gym vandaag.’

Haar moeder gaf geen antwoord, maar liep naar de ladekast, waar haar schrijfblok lag.

Judith wist al wat ze zou schrijven:

‘Judith kan niet meedoen met gym, daar ze last heeft van hoofdpijn.

Hoogachtend, E. van Gelder.’

Zonder een woord werd het briefje naast haar bord gelegd.

Judith fietste hard naar school, ze was bang te laat te komen. Bij elke beweging voelde ze pijn in haar hals en schouder. Ze kreeg het warm. De dikke coltrui prikte hinderlijk.

Hoewel het nog winter was, leek het wel voorjaar, zo zacht was het.

‘Jeetje, wat fiets jij hard!’ De hijgende stem van Diana achter haar.

Judith remde wat af. Even later reed Diana naast haar op haar fonkelnieuwe fiets. Zelf glom Diana ook aan alle kanten, dacht Judith vaak; nylon jacks, glanzende joggingpakken, zelfs de beugel om haar tanden blikkerde als ze lachte. Naast Diana voelde Judith zich heel vaal. Bovendien stelde ze vaak vervelende vragen.

‘Stik je niet in die coltrui?’ Zie je, daar had je het al.

‘Ik snap niet dat je met zo’n stomme trui naar school durft,’ riep Diana wat later toen ze bij het fietsenrek waren aangekomen. ‘Ik zou nooit zo voor schut willen lopen.’

‘Doe je anders al.’

Het was Michiel, die zijn fiets wat verderop in het rek zette. Hij grijnsde Diana breed toe.

‘Stom joch,’ snauwde Diana met een knalrood hoofd, want ze was verliefd op hem.

Michiel was na de zomervakantie op school gekomen. Hij was ouder dan de rest, groter ook. Zijn stem schoot soms vreemd uit en dan moest de hele klas lachen, Michiel zelf ook.

‘Octaafje verkeerd,’ piepte hij dan.

Michiel was woordblind. Hij vertelde het meteen, de eerste dag al.

‘Ik ben dyslectisch,’ zei hij, ‘daarom ben ik groter dan jullie.’

‘Wat is dat?’ vroeg Eva.

‘Dat betekent dat je harder groeit,’ zei Diana, die altijd net deed alsof ze alles wist.

‘Toevallig niet,’ zei Michiel. ‘Toevallig betekent dat wat anders. Dyslectisch is woordblind. Je kunt niet goed lezen of schrijven. Ze dachten eerst dat ik stom was, maar dat ben ik toevallig niet. Ik heb alleen een soort storinkje up-hier.’ Michiel tikte tegen zijn hoofd.

‘Anders niks van te zien,’ zei iemand, ‘maar ben je voor de rest niet blind?’

‘Het heeft niks met je ogen te maken. Alleen lezen en schrijven lukt niet zo best.’

‘Ik heb laatst zoiets op tv gezien,’ vertelde Robert. ‘D’r was een man van een jaar of veertig en die kon niet eens een brief schrijven.’

‘Kan,’ zei Michiel. ‘Dan had-ie zoiets als ik, maar dan in ’t heel erg. Ik kan het wel vertellen, maar niet goed opschrijven. En daarom ben ik twee keer blijven zitten, want ik ben toevallig bijna dertien.’

Dertien... Iedereen keek hem vol ontzag aan.

‘Ben je voor Ajax of voor Feyenoord?’ vroeg Robert.

‘Voor AC Milan,’ antwoordde Michiel.

Michiel mocht in de klas een spreekbeurt houden over woordblindheid.

Hij liet de meester eerst het woord op het bord schrijven. Daarna veegde hij het uit en probeerde het zelf. Dat ging moeizaam. Michiel legde uit waar bij hem de moeilijkheden lagen. Die zaten toevallig eigenlijk overal, zei hij. ‘Ik heb troubles met de eu, en plenty troubles met de d en de t, want hoewel die twee letters eigenlijk een broertje en een zusje van elkaar zijn, maak ik van het zusje toevallig vaak een broertje en dat is toevallig fout.’

Michiel sprak een tijdlang en iedereen snapte het zo ongeveer, zelfs Karel die je anders alles drie keer moet uitleggen. Karel had nog wel een vraag, een heel stomme.

‘Hoe heb je dan leren praten als je niet goed kunt lezen?’

De klas begon te loeien, maar Michiel nam het voor Karel op.

‘Die vraag is toevallig niet zo stom als hij lijkt,’ zei hij. ‘Praten is no problem, ik hoef iets maar één keer te horen en het zit muurvast bij mij up-hier.’ Michiel tikte weer tegen zijn hoofd.

‘Waarom spreek je zoveel Engels?’ wilde Diana weten.

‘Omdat ik vroeger toevallig in Amerika heb gewoond.’

Dat maakte indruk, vooral op Diana, die meteen verliefd op hem werd.

Michiel kreeg van de meester een negen, want de meester gaf nooit een tien voor een spreekbeurt.

‘Waarom niet?’ wilde Michiel weten.

‘Toevallig daarom niet,’ zei de meester, ‘ik geef toevallig nooit meer dan een negen.’

‘Oké dan,’ zei Michiel en hij gaf de meester een hand.

Judith probeerde zo goed mogelijk op te letten, maar telkens dwaalden haar gedachten af. Wanneer zou ze het briefje geven? In de pauze of net voor de gymles? Ze schrok toen iedereen de boeken dichtklapte en de taalschriften tevoorschijn haalde.

‘Eerst de opstellen inleveren.’ De meester wandelde al tussen de tafels door om de blaadjes in ontvangst te nemen.

‘Het mijne ligt nog thuis, meester,’ zei Robert. Hij loog, want hij had zijn opstel niet af.

De meester keek hem aan. ‘Dit is al de tweede keer dat je ’t thuis laat liggen,’ zei hij.

‘Sorry meester.’ Robert boog zijn hoofd zo schuldig mogelijk.

Eigenlijk was het de derde keer; hij was al blij dat de meester één keer vergeten was.

‘Wat zeg ik? Twee keer? Dit is al de derde keer!’ klonk de stem van de meester geïrriteerd. ‘Ga nu je opstel maar thuis halen.’

Robert keek geschrokken op.

‘Moet ik... moet ik helemaal naar huis?’ vroeg hij.

‘Je hebt het goed gehoord.’

Robert slofte ongelukkig de klas uit.

‘Hij heeft het natuurlijk niet af,’ gniffelde Diana net hard genoeg dat iedereen het hoorde.

‘Je opstel, Judith.’ De meester stond naast Judiths tafeltje.

‘Ik heb het niet af, meester.’ Ze voelde haar wangen branden.

‘Waarom niet?’

‘Ik... ik had weer zo’n hoofdpijn,’ fluisterde ze nauwelijks hoorbaar.

‘Geef je blaadje toch maar.’

Judith grabbelde zenuwachtig in haar tas. De meester wachtte. Hij zag haar gebogen hoofd, het halflange haar viel naar voren. Dat dat kind niet stikte in die coltrui, schoot het door hem heen.

Ze hief haar gezicht even haar hem op, bleek, met een schichtige blik. Hij kon nooit boos op haar worden. Dat kind had zoiets hulpeloos.

‘Karel...’ De meester liep al verder en stond naast Karels tafel.

‘Michiel.’

Michiel overhandigde vol trots zijn opstel. ‘Twee kantjes, meester,’ vertelde hij.

‘Da’s niet mis,’ glimlachte de meester.

Judith boog zich over haar taalschrift. De meester had gelukkig niks gezegd. Nu het briefje nog...

Pauze. De klas stommelde naar buiten, alleen Judith bleef treuzelen.

‘Kom, Judith,’ spoorde de meester haar aan.

‘Ik.... ik heb nog een briefje,’ mompelde ze en legde het haastig op zijn tafel.

De meester las het. Dit was al de zoveelste keer dat Judith niet meedeed met gym. Hij zou toch eens met haar moeder gaan praten. Die hoofdpijn van dat kind was niet normaal.

De dag zat erop. Judith liep naar het fietsenrek. Ze voelde zich opgelucht dat alles zo goed was verlopen. Terwijl de anderen gymden, had zij haar opstel mogen afmaken. Ze had er zo haar best op gedaan dat haar wangen ervan gingen gloeien. Het was een heel mooi opstel geworden, vond ze zelf. Als de meester er maar net zo over dacht.

Ze was helemaal opnieuw begonnen en had een soort sprookje verzonnen. Over een arme moeder, die heel graag iets wilde kopen voor haar dochttertje. Ze gingen samen naar de stad en toen mocht Anna, zo heette het meisje, kiezen wat ze wilde.

‘Ik wil je iets heel moois geven,’ zei Anna’s moeder.

Anna wist hoe arm haar moeder was. Ze kon een heleboel bedenken wat ze graag wilde hebben, maar dat zou haar moeder nooit kunnen betalen. Anna dacht heel lang na. ‘Komt er nog wat van?’ vroeg haar moeder.

‘Ik weet niks,’ zei Anna, ‘ik heb alles al.’

‘Alles?’ riep haar moeder uit. ‘Maar lieve Anna, je hebt niks. Je hebt haast geen kleren en ook geen speelgoed.’

‘Maar ik heb jou,’ zei Anna.

Toen Anna dat zei, tilde haar moeder haar op en zwierde haar in het rond, zomaar, midden op straat.

‘Mijn liefste Anna,’ lachte ze, ‘mijn aller-allerliefste Anna.’

Iedereen die het zag werd gelukkig, want niemand had ooit een moeder gezien die zoveel van haar dochter hield.

En toen gingen ze samen ijs eten bij Florencia, was ze geëindigd, want daarvoor hadden ze net genoeg geld.

Judith pakte haar fiets, maar merkte meteen dat er iets mis was.

‘Is er wat?’ vroeg Michiel.

‘Ja, een platte band.’

‘No problem,’ zei Michiel, ‘ik heb wel een fietspomp.’

Hij begon ijverig de band op te pompen, maar hield er gauw mee op.

‘Lek,’ berichtte hij opgewekt.

‘Lek?’ Judith keek hem verschrikt aan. Nu kwam ze te laat bij de crèche voor Dennis.

‘No problem, dat fiks ik wel. Kom maar mee.’

‘Waarnaartoe?’

‘Naar mijn huis, daar liggen m’n plakspullen. Spring maar achterop, ik hou je fiets wel vast.’

Judith was zo overrompeld dat ze zijn bevel klakkeloos opvolgde.

‘Ha, ha... Michiel heeft een meisje,’ loeide Robert, ‘Michiel heeft een meisje.’

Michiel deed net of hij al zijn aandacht bij Judiths fiets nodig had. Af en toe slingerde hij gevaarlijk, zodat Judith zich moest vastgrijpen aan zijn jack. Even later reden ze op een fietspad, waar het rustiger was. Bij een kruispunt stapte Michiel af.

‘Dit stukje is te link,’ zei hij, ‘hier kunnen we beter lopen.’

Judith liep achter Michiel en keek naar zijn verschoten jack. Ze was nog steeds overdonderd en begreep niet waarom hij had aangeboden haar band te plakken. In de paar weken dat ze op deze school zat hadden ze nauwelijks een woord gewisseld en nu ging ze zomaar met hem mee.

‘De meester is oké, vin-je ook niet?’ vroeg Michiel, die naast haar kwam lopen.

Judith schrok op.

‘Watte?’

‘Ik zei dat de meester oké was,’ baste Michiel.

‘Ja.’

Hij keek even opzij. Spraakzaam was ze niet. Hij had eigenlijk al spijt van zijn aanbod. Hij had ’t gedaan omdat ze hem aan Steffie deed denken; Steffie, zijn buurmeisje in Amerika, die hij voor het laatst vijf jaar geleden had gezien. Maar Judith was Steffie niet. Als ze maar niet verwachtte dat hij nu alles voor haar zou opknappen.

‘Pas op,’ waarschuwde hij en greep haar schouder beet. Judith was zo in gedachten dat ze bijna tegen een auto op botste.

‘Au.’ Het was eruit voor ze het wist.

‘Deed ik je pijn?’ vroeg Michiel verbaasd.

‘Nee... nee,’ hakte Judith, ‘maar ik heb gisteren m’n schouder gestoten.’

‘Sorry.’

‘Geeft niks, hoor,’ zei Judith snel.

‘We moeten hier rechtsaf. Ik woon op nummer vijfentachtig.’

Het was een vrij rustige straat; hier en daar een paar bomen, een bankje zelfs. Langs Michiels huis liep een tegelpad dat naar de achtertuin leidde.

Zodra Michiel het tuinhek opendeed, stoven twee jongetjes op hem af. Ze leken zo sprekend op elkaar dat je ervan in de war raakte.

‘Michiel, Michiel... fietsen.’ Ze trokken aan de mouw van zijn jack, en een van de twee probeerde op de bagagedrager te klimmen.

‘Straks,’ beloofde Michiel, ‘ik moet eerst een band plakken.’